

**GEDRAGSLIJN INZAKE DE TER BESCHIKKING STELLING VAN RIJKSOBJECTEN VOOR
HET
PLAATSEN VAN ANTENNE-INSTALLATIES (GEDRAGSLIJN ANTENNES OP
RIJKSOBJECTEN)**

BIJLAGE: ALGEMENE PLAATSINGSVOORWAARDEN

I Inleiding

Status van de Gedragslijn

De onderstaande Gedragslijn heeft het karakter van een richtlijn en is opgesteld om te bevorderen dat binnen de rijksoverheid een zorgvuldige en eenduidige handelwijze wordt gevolgd met betrekking tot de wijze waarop met verzoeken voor het plaatsen van antenne-installaties op rijkseigendommen wordt omgegaan.

De Gedragslijn laat onverlet de toepasselijke wet- en regelgeving.

De Gedragslijn is opgesteld door een interdepartementale werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van het Ministerie van Financiën (Dienst Domeinen), het Ministerie van Landbouw Natuurbeheer en Visserij (LNV), het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), het Ministerie van Defensie, het Ministerie van volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieu (VROM) en het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (V&W). De Gedragslijn is vastgesteld in de vergadering van de Ministerraad op 8 december 2000. De Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat zal de Gedragslijn na vaststelling door de Ministerraad ter uitvoering aan de overige departementen aanbieden. Hierbij zal worden aangegeven dat in verband met de complexiteit van de problematiek en de ontwikkelingen op dit terrein, de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat het nodig acht om binnen enkele jaren te bezien of de Gedragslijn in de praktijk goed kan worden gehanteerd en of deze wellicht aanpassing behoeft. Deze evaluatie zal uiterlijk binnen 2 jaar plaatsvinden.

Doel en Reikwijdte van de Gedragslijn

De Gedragslijn wordt in acht genomen door alle rijksdiensten.

Doel van de Gedragslijn is, dat zowel voor alle rijksdiensten¹ als voor de eigenaren van de antenne-installaties helderheid bestaat over de voorwaarden die gelden voor het plaatsen van antenne-installaties op of aan objecten in eigendom van de Staat. Toepassing van de Gedragslijn leidt ertoe dat de bijzondere belangen van de rijksdiensten gewaarborgd zijn.

Vanuit maatschappelijk oogpunt gezien, leidt het toelaten van antenne-installaties op objecten in eigendom van de Staat tot een meer aanvaardbare situatie dan in het geval dat deze worden geplaatst op bijvoorbeeld woongebouwen. "Wildgroei" wordt op deze manier binnen de perken gehouden.

Bovendien heeft de rijksoverheid in die situatie veel meer de gelegenheid om regulerend en handhavend op te treden.

Daarnaast kan van deze Gedragslijn een voorbeeldwerking uitgaan naar eigenaren van objecten die hun objecten eveneens ter beschikking willen stellen. Door toepassing van dezelfde voorwaarden ontstaat meer eenheid in het beleid dat wordt gevoerd ten aanzien van antenne-installaties.

De bijlage bij de Gedragslijn bevat algemene plaatsingsvoorwaarden die door de Staat worden gehanteerd bij het aangaan van overeenkomsten met eigenaren van antenne-installaties.

¹ Onder rijksdiensten wordt in het kader van deze Gedragslijn verstaan: alle departementen, alsmede de daaronder ressorterende diensten, agentschappen en overige organen behorende tot de rechtspersoon Staat.

In de overeenkomst tussen de eigenaar van het object en de eigenaar van de antenne-installatie worden bijzondere bepalingen opgenomen zoals onder meer bepalingen inzake aansprakelijkheid, duur van de overeenkomst en ontbinding en bijzondere bepalingen die zien op de concrete situatie.

Definities

In deze Gedragslijn en bijlage bij deze Gedragslijn wordt verstaan onder:

Beheerder van het object:	De materieel beheerder van het object.
Eigenaar van het object:	De Staat der Nederlanden.
Eigenaar van een antenne-installatie:	De eigenaar, althans degene die bevoegd is namens de eigenaar van de antenne-installatie (rechts)handelingen te verrichten ten aanzien van de antenne-installatie.
Overeenkomst:	De overeenkomst tussen de eigenaar van het object en de eigenaar van de antenne-installatie.
Object:	Een zaak in eigendom van de Staat die ter beschikking wordt gesteld ten behoeve van het plaatsen van antenne-installaties.
Antenne-installatie:	Het geheel van een antenne, een mast en een techniekkast en eventuele andere toebehoren, zoals bijvoorbeeld kabels, ten behoeve van draadloze telecommunicatie.

II Gedragslijn

1. Objecten, met uitzondering van monumenten, in eigendom van de Staat worden in beginsel voor het opstellen van antenne-installaties beschikbaar gesteld, indien daartoe een verzoek wordt ingediend door een eigenaar van een antenne-installatie, tenzij het belang van de eigenaar, beheerder of gebruiker van het object of het algemeen belang zich daartegen verzet. Bij het ter beschikking stellen van objecten in eigendom van de Staat worden deze Gedragslijn en de daarbij behorende algemene plaatsingsvoorwaarden in acht genomen.
2. Het bepaalde onder 1 laat onverlet de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Dat betekent onder meer dat de eigenaar van de antenne-installatie voor de plaatsing van de antenne-installatie dient te beschikken over de benodigde vergunningen, toestemmingen, ontheffingen, etc.
3. Voor het plaatsen van de antenne-installatie is expliciet en schriftelijk toestemming nodig van de beheerder en de gebruiker van het object. De beheerder van het object verleent niet eerder toestemming dan nadat de gebruiker van het object toestemming heeft verleend.

4. Het bepaalde onder 3 is tevens van toepassing in het geval dat voor het verrichten van werkzaamheden aan de antenne-installatie toegang nodig is tot ruimten die bij de beheerder of de gebruiker in gebruik zijn.
5. De Algemene Plaatsingsvoorwaarden, vastgelegd in de bij deze Gedragslijn horende bijlage, worden opgenomen in een of meerdere overeenkomsten tussen de eigenaar van het object en de eigenaar van de antenne-installatie. Naast de Algemene Plaatsingsvoorwaarden bevat de overeenkomst de gebruikelijke bepalingen inzake onder meer aansprakelijkheid, ontbinding, enzovoorts en eventuele bepalingen die zien op de concrete situatie.
6. De eigenaar van het object gaat pas over tot sluiting van de overeenkomst nadat de beheerder en de gebruiker toestemming hebben verleend overeenkomstig het bepaalde onder 3 van deze Gedragslijn. De antenne-installatie wordt niet eerder geplaatst dan nadat de overeenkomst door de eigenaar van het object en de eigenaar van de antenne-installatie getekend is.
7. De overeenkomst tussen de eigenaar van het object en de eigenaar van de antenne-installatie wordt aangegaan voor een door partijen te bepalen termijn. De overeenkomst bevat de mogelijkheid om deze tussentijds te beëindigen met inachtneming van een redelijke opzegtermijn.
8. De beheerder van het object en de eigenaar van de antenne-installatie bepalen in gezamenlijk overleg waar de antenne-installatie geplaatst wordt.
9. De eigenaar van de antenne-installatie en de beheerder of gebruiker van het object treffen onderling een calamiteitenregeling.

BIJLAGE

ALGEMENE PLAATSINGSVOORWAARDEN

Artikel 1 Informatieplicht

1. Alvorens over te gaan tot feitelijke plaatsing van (delen van) de antenne-installatie, stelt de eigenaar van de antenne-installatie de beheerder en de gebruiker(s) van het desbetreffende object schriftelijk op de hoogte.
2. Werkzaamheden aan (delen van) de antenne-installatie worden tenminste drie werkdagen van tevoren door de eigenaar van de antenne-installatie aan de beheerder en de gebruiker(s) gemeld. In overleg met de beheerder en de gebruiker(s) wordt bekeken of de werkzaamheden daadwerkelijk op de geplande datum plaats kunnen vinden.
3. Wijzigingen aan (delen van) de antenne-installatie anders dan ten gevolge van normaal onderhoud, worden ter goedkeuring voorgelegd aan de beheerder en de gebruiker(s) van het object. Afhankelijk van de aard van de wijziging zal de bestaande overeenkomst in stand blijven, worden gewijzigd of ingetrokken en zal zonodig een nieuwe overeenkomst worden gesloten.
4. Indien werkzaamheden aan (delen van) de antenne-installatie onmiddellijk uitgevoerd moeten worden, ingeval van bijvoorbeeld plotselinge storingen, is vooraf schriftelijke toestemming nodig van de beheerder en de gebruiker(s).
5. De eigenaar van de antenne-installatie verstrekt op verzoek aan eenieder die een risico-inventarisatie en evaluatie in de zin van de ARBO-wet moet uitvoeren, alle daarvoor benodigde technische informatie over de antenne-installatie;

Artikel 2 Eisen ten aanzien van de antenne-installatie

1. De eigenaar van de antenne-installatie beschikt over de vereiste vergunningen en toestemmingen en voldoet aan de daarin gestelde voorwaarden.
2. De eigenaar van de antenne-installatie zorgt, in overleg met de eigenaar of beheerder van het object, door kleurstelling en andere voorzieningen voor een zo goed mogelijke inpassing van de antenne-installatie in de omgeving van het object, één en ander met in achtneming van de voorschriften van de gemeente.
3. Het aanbrengen van reclame op de antenne-installatie is niet toegestaan.

Artikel 3 Gezondheidsaspecten

1. Rondom de antenne-installatie wordt een veiligheidszone in acht genomen. De minimale omvang daarvan vloeit voort uit de blootstellingslimieten opgenomen in de Aanbeveling van de Raad van de Europese Unie van 12 juli 1999, L 199/59. De feitelijke omvang wordt mede bepaald op basis van een zogenaamde Risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) krachtens de Arboret. De antenne wordt zodanig geplaatst, dat de binnenruimte van gebouwen waarin normaal gesproken mensen verblijven, niet binnen de op deze wijze vastgestelde veiligheidszone komt te liggen. De omvang van de veiligheidszone wordt in de overeenkomst vastgelegd. De veiligheidszone wordt door de eigenaar van de antenne-installatie door middel van een duidelijke markering aangegeven.
2. Als gevolg van het plaatsen en gebruiken van de antenne-installatie worden buiten de veiligheidszone de blootstellingslimieten aan elektromagnetische velden niet overschreden.
3. Indien door of in opdracht van de beheerder van het object werkzaamheden plaatsvinden binnen de veiligheidszone, wordt de antenne-installatie gedurende de werkzaamheden uitgeschakeld door de eigenaar van de antenne-installatie. De eigenaar van de antenne-installatie wordt ten minste drie werkdagen voor de start van de werkzaamheden gewaarschuwd door de beheerder, tenzij dit redelijkerwijs niet mogelijk is.

Artikel 4 Schadebeperking

1. De eigenaar van de antenne-installatie zorgt voor een beveiliging tegen blikseminslag, met onder andere een overspanningsbeveiliging, die het door de antenne toegevoegde risico op blikseminslag voor het object als geheel en de daarop of daarin aanwezige apparatuur wegneemt.
2. De antenne-installatie belemmert niet de functie, het gebruik en het beheer en onderhoud van het object.
3. De eigenaar van de antenne-installatie zal deze niet plaatsen op een wijze die hinder, schade of gevaar voor derden oplevert.
4. De bedrijfsvoering van de beheerder en de gebruiker(s) van het object wordt door de plaatsing, het gebruik, beheer en onderhoud en het verwijderen van de antenne-installatie op geen enkele wijze gehinderd.
5. De eigenaar van de antenne-installatie maakt voor voeding en signaaloverdracht geen gebruik van bekabeling van het object, tenzij de eigenaar of beheerder of gebruiker hiervoor schriftelijk toestemming verleent.
6. Indien een toegangsregeling geldt, dient de eigenaar van de antenne-installatie zich daaraan te houden.

Artikel 5 Gedeeld gebruik van het object

De eigenaar van een reeds aanwezige antenne-installatie op, in of aan een object staat toe dat andere eigenaren van antenne-installaties gebruik maken van hetzelfde object, tenzij dit redelijkerwijs niet van de eigenaar van de antenne-installatie verlangd mag worden in verband met bijvoorbeeld technische storingen.

Artikel 6 Aanpassing van het object

1. De eigenaar van de antenne-installatie verplaatst of, zo nodig, verwijderd de antenne-installatie indien dit noodzakelijk is in verband met aanpassingen of (onderhouds) werkzaamheden aan het object.
2. De eigenaar van de antenne-installatie maakt geen aanspraak op een vergoeding van welke aard en uit welke hoofde dan ook, indien hij schade lijdt of zal lijden door bijvoorbeeld uit schakeling, verplaatsing of verwijdering van de antenne-installatie in verband met aanpassingen of werkzaamheden aan het object.

Artikel 7 Financiële voorwaarden

Voor het gebruik van objecten worden vergoedingen en/of kosten in rekening gebracht. Het vergoedingsstelsel valt uiteen in de navolgende onderdelen:

- huur of gebruiksvergoeding op basis van de overeenkomst;
- bijzondere initiële kosten;
- kosten van voorzieningen (toerekenbare directe kosten) en van bijzondere ondersteuning gedurende de looptijd van de overeenkomst.

Artikel 8 Beëindiging

1. Na beëindiging van de overeenkomst tussen de eigenaar van het object en de eigenaar van de antenne-installatie, draagt de eigenaar van de antenne-installatie er zorg voor dat de antenne-installatie voor diens rekening zo spoedig mogelijk verwijderd wordt van het object.
2. Bij beëindiging van de overeenkomst maakt de eigenaar van de antenne-installatie geen enkele aanspraak op een vergoeding van welke aard en uit welke hoofde dan ook.
3. Het object wordt door de eigenaar van de antenne-installatie zo spoedig mogelijk in de oorspronkelijke staat gebracht en eventuele schade wordt door of op kosten van de eigenaar van de antenne-installatie hersteld.